

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی - تکنولوژی آموزشی

گروه علوم انسانی

مصوب سیصد و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

مورخ ۱۳۷۴/۸/۲۸

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی - تکنولوژی آموزشی

کمیته تخصصی:

گرایش:

کدرشته:

گروه: علوم انسانی

رشته: علوم تربیتی - تکنولوژی آموزشی

دوره: کارشناسی ارشد

شورای عالی برنامه ریزی در سیصد و هفتمین جلسه مورخ ۱۳۷۴/۸/۲۸ براساس طرح دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی - تکنولوژی آموزشی که توسط گروه علوم انسانی تهیه شده و به تأیید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره رادرسه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی - تکنولوژی آموزشی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجراست.

الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره می شوند.
ب: مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و براساس قوانین تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی میباشند.
ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) از تاریخ ۱۳۷۴/۸/۲۸ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات آموزشی در زمینه کارشناسی ارشد علوم تربیتی - تکنولوژی آموزشی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یادشده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

ماده ۳) مشخصات کلی و برنامه درسی و سرفصل دروس دوره: کارشناسی ارشد علوم تربیتی - تکنولوژی آموزشی در سه فصل جهت اجرا به وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ می شود.

رأی صادره سیصد و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ
۱۳۷۴/۸/۲۸ در خصوص برنامه آموزشی کارشناسی ارشد علوم تربیتی - تکنولوژی آموزشی

(۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی - تکنولوژی
آموزشی که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد شده بود با اکثریت آرا
به تصویب رسید.
(۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجراست.

رأی صادره سیصد و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۴/۸/۲۸ در مورد برنامه
آموزشی دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی - تکنولوژی آموزشی صحیح است بمورد اجرا
گذاشته شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

مورد تأیید است.

دکتر علی شریعتمداری

سرپرست گروه علوم انسانی

رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی جهت اجرا ابلاغ می شود.

سید محمد کاظم نائینی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی

" بسمه تعالی "

مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی

تکنولوژی آموزشی

مقدمه:

ضرورت توجه به اعتلای آموزشی و افزایش کیفیت برنامه‌های آموزشی و درسی موجب گردید تا در تاریخ ۲۵/۵/۶۳ برنامه دوره کارشناسی علوم تربیتی با گرایش تکنولوژی آموزشی تدوین شده و مورد تصویب ستاد انقلاب فرهنگی (سابق) قرار گیرد. با اجرای این برنامه در چند دانشگاه کشور همه ساله تعدادی کارشناس تکنولوژی آموزشی وارد بازار کار شده و هم‌اکنون از کارشناسان فعال بسیاری از دانشگاه‌ها، وزارتخانه‌ها، سازمانها، نهادها، موسسات آموزشی و مدارس کشور بشمار می‌روند. ولی از آنجائی که در شرایط کنونی کشور نیاز به متخصصانی که بتوانند بتوانند بیشتر علمی نقش ارزنده‌ای را در سطوح بالای حرفه‌ای ایفا نمایند محسوس و مشهود است، برنامه حاضر در سطح کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی تدوین و مورد تصویب قرار گرفته است.

تعریف و هدف:

تکنولوژی آموزشی عبارت است از راه‌یاب‌ها، روش‌های طراحی، اجرا و ارزیابی کل فرایند تدریس و یادگیری و در عین حال کشف مسایل نظام‌های آموزشی و ارائه راه‌حل جهت رفع و یا تعدیل آنها و بطور کلی ویژگی‌هایی به شرح زیر را دارا است:

- ۱- ساختار سیستماتیک داشته و با آموزش و پرورش بعنوان یک نظام برخوردار می‌گردد
- ۲- پیوسته هدفمند و هدف‌دار است.
- ۳- از یافته‌های پژوهشی در علوم مختلف بخصوص روانشناسی و علم ارتباطات انسانی بهره‌می‌گیرد.
- ۴- بعنوان یک فرآیند تدریس و یادگیری هر دو توجه دارد.
- ۵- عمده‌ترین هدفی که دارد ایجاد نوعی از یادگیری است که دارای عمق، تاثیر و تداوم قابل توجه است. با توجه به تعریف یاد شده، هدف از دوره کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی تربیت کارشناسان ارشد متخصص و متعهد در زمینه‌های زیر است:

- ۱- مشارکت در برنامه‌ریزی زمینه‌های مختلف مربوط به تکنولوژی آموزشی، تدوین برنامه‌های آموزشی و درسی و دیگر زمینه‌های مشابه.

- ۲- طراحی، اجرا و ارزیابی پروژه‌ها و تحقیقات تربیتی با تکیه بر گرایش تکنولوژی آموزشی.
- ۳- تدوین تالیف و ترجمه کتب، متون و مقالات علمی در زمینه تکنولوژی آموزشی.
- ۴- طراحی و نظارت بر اجرای نظام های یادگیری و ارزیابی آنها
- ۵- طراحی، تولید و ارزیابی رسانه های آموزشی و یا مشاوره در زمینه های یاد شده.
- ۶- تدریس در مراکز آموزش عالی و مدیریت مراکز یادگیری و تکنولوژی آموزشی و در نتیجه کمک به استقلال علمی کشور از طریق تامین و تربیت نیروی انسانی مورد نیاز کشور
- ۷- کمک به اعتلای علمی کشور از طریق افزایش کیفیت آموزش و یادگیری در مراکز آموزش عالی و نظام آموزش عالی و نظام آموزش و پرورش کشور.

ضرورت و اهمیت :

نتایج بررسی ها و تجربیات نشان می دهد که برنامه ریزان آموزشی و درسی در نظام ها مختلف آموزشی با بهره گیری از تکنولوژی آموزشی قادر به اجرای کامل نقش خویش هستند زیرا تکنولوژیست ها آموزشی می توانند همانند یک همکار در کنار برنامه ریزی آموزشی و درسی از ابتدای برنامه ریزی تا مرحله اجرا و در پایان در کنار ارزیابی آموزشی، از عملکرد نظام آموزشی و طبعاً " نظام های یادگیری ارزیابی منطقی و قابل قبولی را به عمل آورند. بعلاوه همانگونه که در بحث مربوط به اهداف دوره مطرح گردید بهره گیری از توانمندی های تکنولوژیست های آموزشی در سطح کارشناسی ارشد، بمنظور طراحی و اجرای پروژه های تحقیقاتی، تدریس از مراکز آموزش عالی، تدوین و تالیف و ترجمه کتب و مقالات علمی در زمینه تکنولوژی، طراحی و نظارت از ارزیابی نظام های یادگیری بر ضرورت و اهمیت تاسیس دوره مورد نظر می افزاید.

نقش و توانایی:

فارغ التحصیلان دوره کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی پس از طی دوره یاد شده قادر خواهند

بود:

- ۱- برنامه ریزان آموزشی و درسی را از بعد کارگیری اصول و روش های تکنولوژی آموزشی در تدوین برنامه های آموزشی و درسی یاری دهند.
- ۲- طرح ها و پروژه های تحقیقاتی مربوط به تکنولوژی آموزشی را تدوین، اجرا و ارزیابی کرده و در رفع مسایل و مشکلات موجود نظام های آموزشی و یادگیری کشور نقش ارزنده ای را ایفا می نمایند.

۳- با تدوین، تالیف و ترجمه منابع علمی و درسی دانشگاهی، گامی موثر در راه رفع کمبودهای موجود بردارند.

۴- نظام های آموزشی و یادگیری جدیدی را طراحی کرده و در اداره نظام های موجود همگامی موثر داشته باشند.

۵- در طراحی، تولید و ارزیابی رسانه های آموزشی داخلی نقش موثر داشته و کشور را در تخفیف وابستگی به تولیدکنندگان خارجی یاری دهند.

۶- در مراکز آموزش عالی و مراکز مربوط به تامین و تربیت نیروی انسانی در زمینه آموزش و پرورش تدریس نمایند.

۷- برای مراکز آموزشی "مرکز یادگیری" طراحی کرده و مراکز یادگیری موجود را اداره نمایند.

تعداد انواع واحدهای درسی:

تعداد کل واحدهای درسی دوره کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی ۳۲ واحد و انواع آن به

شرح زیر است:

۱- دروس اصلی و تخصصی: ۲۸ واحد

۲- پایان نامه: ۴ واحد

جمع ۳۲ واحد

طول دوره و شکل نظام:

دوره کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی بصورت ناپیوسته ارائه می شود. در این دوره داوطلبان پس از موفقیت در آزمون تخصصی و دارا بودن شرایط مذکور در آئین نامه کلی کارشناسی ارشد مصوب شورای عالی برنامه ریزی به ادامه تحصیل خواهند پرداخت. طول دوره، حداکثر و حداقل تعداد واحدهای مجاز که دانشجوی می تواند در یک نیمسال تحصیلی انتخاب نمایند، شرایط نیمه وقت و یا تمام وقت بودن دانشجوی، شرایط قبولی در یک درس، شرط معدل و نیز مشروط شدن دانشجوی طبق آئین نامه کلی کارشناسی ارشد شورای عالی برنامه ریزی می باشد.

مواد امتحانی و ضرائب :

۱- زبان تخصصی	ضریب ۲
۲- روانشناسی تربیتی	ضریب ۲
۳- روشها و فنون تدریس	ضریب ۲
۴- سنجش و اندازه گیری	ضریب ۱
۵- مقدمات برنامه ریزی آموزشی و درسی	ضریب ۲
۶- تکنولوژی آموزشی	ضریب ۲

فصل دوم

برنامه و جدول دروس دوره
جدول دروس کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی

جدول دروس کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی (اصلی و تخصصی)

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت		پیش‌نیاز یا زمان ارائه درس
			نظری	عملی	
۱-	تعلیم و تربیت اسلامی پیشرفته	۲	۳۴	۳۴	
۲-	متون تخصصی تکنولوژی آموزشی	۲	۳۴	۳۴	
۳-	روش‌های تحقیق پیشرفته در علوم تربیتی	۳	۳۴	۳۴	
۴-	نظریه‌های برنامه‌ریزی درسی	۲	۳۴	۳۴	
۵-	روانشناسی تربیتی	۲	۳۴	۳۴	
۶-	مبانی اصول نظری تکنولوژی آموزشی	۲	۳۴	۳۴	۵
۷-	طراحی آموزشی	۲	۱۷	۳۴	۶
۸-	برنامه‌نویسی کامپیوتری برای آموزش	۲	۳۴	۳۴	
۹-	فلسفه و آراء تربیتی	۲	۳۴	۳۴	
۱۰-	اصول تهیه برنامه‌های آموزشی	۲	۱۷	۳۴	
۱۱-	طراحی مراکز یادگیری	۲	۳۴	۳۴	در آخرین نیمسال
۱۲-	تولید برنامه‌های کامپیوتری آموزشی	۲	۳۴	۳۴	۸
۱۳-	سمینار تکنولوژی آموزشی	۲	۳۴	۳۴	
۱۴-	پایان نامه	۴			
جمع		۳۲			

فصل سوم

عناوین و سرفصل دروس اصلی و تخصصی کارشناسی ارشد رشته تکنولوژی آموزشی

تعلیم و تربیت اسلامی پیشرفته

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: تعلیم و تربیت اسلامی با معارف اسلامی

هدف: آشنائی دانشجویان با نظام تعلیم و تربیت اسلامی، هدفها، روشها و اصول تربیت بر اساس وحی و قرآن کریم و سنت رسول الله (ص) و ائمه معصومین و نظرات علمای اسلام.

سرفصل دروس (۳۴ ساعت):

- هدفهای تربیتی اسلام

- پرستش خدا هدف اساسی تربیتی

تقوی

- استقلال فرد

- احترام به انسان

- مسئولیت فرد

تغییر رفتار انسان

- ویژگیهای تربیتی اسلام

- روش عبادات

- روش پرورش خرد

- روش تلفیق علم و عملی

- روش توأم ساختن ایمان و عمل

- روش عقلانی در تربیت اسلامی

- روش امر به معروف و نهی از منکر

- جهادیک روش قاطع تربیتی

- روش پاداش و تنبیه

- توبه یک روش تربیتی

- تربیت از طریق ذکر مثل

- روش پرورش روان

متون تخصصی تکنولوژی آموزشی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: تکنولوژی آموزشی

هدف: آشنائی دانشجویان با آخرین متون تخصصی در رشته تکنولوژی آموزشی

سرفصل دروس (۲۴ ساعت)

۱- تعریف تکنولوژی آموزشی

۲- تاریخچه تکنولوژی آموزشی در جهان و ایران

۳- موضوعات محتوایی در رشته تکنولوژی آموزشی مانند: تحلیل موضوعات، هدفهای یادگیری

طبقه‌بندی‌های مختلف هدفهای آموزشی، طراحی آموزشی، الگوهای مختلف طرحی،

دیدگاههای مختلف در مباحث مربوط به تکنولوژی آموزشی، مباحث روانشناسی آموزش که

تاثیر مستقیم بر تکنولوژی آموزشی دارد.

روشهای تحقیق پیشرفته در علوم تربیتی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری + ۱ واحد عملی

پیشنیاز: آمار توصیفی یا آمار استنباطی به روش تحقیق

هدف: آشنائی دانشجویان با راه و روش علمی تحقیق در علوم تربیتی از تعیین مسئله تا انجام کامل پژوهش.

سرفصل دروس: (۲ واحد نظری ۳۴ ساعت + ۱ واحد عملی ۳۴ ساعت = ۶۸ ساعت)

۱- نقش پژوهش علمی:

- علم و هدفهای آن، تبیین علمی، ماهیت پژوهش علمی، ویژگیهای فرآیند پژوهش علمی، رابطه پژوهش با تئوری

۲- انتخاب مسئله و تشکیل فرضیه:

- دلایل نظری و کاربردی تدوین مسئله پژوهش، تدوین فرضیه پژوهش، منابع فرضیهها، ویژگی فرضیهها، انواع فرضیهها، مفهوم سازه، متغیر، تشخیص و نامگذاری متغیرها (متغیرهای وابسته، تعدیل کنندهها، متغیرهای کنترل و مداخلهگر)

۳- نمونه برداری:

- تعاریف، اصطلاحات، پارامترهای جامعه و مشخصههای آماری نمونه، توزیع نمونه برداری، روشهای نمونه برداری

۴- تکنیک های دستکاری و کنترل متغیرها:

- اعتبار و روائی اندازهها، عوامل تهدید کننده روائی درونی و بیرونی، استفاده از گروه کنترل، روشهای معادل کردن گروههای آزمایشی و کنترل.

۵- طرح پژوهش:

- اصول طرح پژوهش، طرح پژوهش به منزله کنترل واریانس، انواع واریانس، روشهای کنترل متغیرهای نامربوط و ناخواسته

۶-انواع روشهای پژوهش:

- مطالعات همبستگی، روشهای تجربی و شبه تجربی، مطالعات علمی مقایسه‌ای و روشهای پس‌رویدادی
طرح‌های نارسا و ملاکهای پیش‌تجربی، طرح‌های تجربی اساسی، طرح‌های عاملی.

۷- اصول تحلیل و تفسیر داده‌ها:

- تجزیه و تحلیل داده‌ها، تعبیر و تفسیر نتایج حاصل از تحلیل، انواع تحلیل‌های آماری

نظریه‌های برنامه‌ریزی درسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: مقدمات برنامه‌ریزی آموزشی و درسی، اصول برنامه‌ریزی آموزشی.

هدف: آشناسدن دانشجویان با نظریه‌های مختلف برنامه‌ریزی درسی با تاکید بر ابعاد کاربردی آنها.

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

۱- آشنائی با حوزه معرفتی برنامه‌درسی

- تاریخچه

- تعاریف

- ابعاد نظری

۲- دیدگاه‌های برنامه‌درسی

- رشد فرایند عقلانی

- منطق گرایی آکادمیک

- بازسازی اجتماعی

- خودشکوفایی

۳- آشنایی با برخی از مهمترین نظریه‌ها و الگوهای طرح برنامه‌درسی

- تایلر

- زایس

- شوآب

- مطالعه نظام آموزش مدرسه‌ای

۴- الگوهای فرآیند برنامه‌ریزی درسی

۵- الگوهای طراحی برنامه‌درسی

- جامعه‌بعنوان منبع اطلاعات

- موضوع درسی بعنوان منبع اطلاعات

- دانش آموز بعنوان اطلاعات

۶- مفاهیم نوین در برنامه‌درسی

- برنامه‌های آموزشی پنهان

- برنامه‌های آموزشی پوچ

- برنامه‌های آموزشی خاموش / فعال

۷- اجرای نوآوری‌ها در برنامه‌های آموزشی

۸- تحقیق و ارزشیابی در خصوص برنامه‌های آموزشی

۹- برنامه‌های آموزشی در سایر کشورهای جهان

روانشناسی تربیتی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشناسدن دانشجویان با متغیرهای آموزشی از دیدگاه روانشناسی و درک اهمیت و تاثیر هر یک از عوامل بر فراگرد یاددهی- یادگیری بطوریکه دانشجوی موفق به ترسیم تصویری نسبتاً "کاملی از عوامل و متغیرهای آموزشی همراه با روابط متقابل بین آنها بشود.

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

اکلیات

الف) تعریف روانشناسی آموزشی و ارتباط آن با روانشناسی تربیتی

ب) تاریخچه روانشناسی آموزشی

ج) تعریف متغیرهای آموزشی

د) انواع متغیرهای آموزشی

۲- تجزیه و تحلیل محتوای آموزش (انواع محتوی)

۳- آموزش در دوران کودکی و روانشناسی رشد (منظور بررسی عوامل اصلی موثر در آموزش از دیدگاه روانشناسی رشد)

۴- هوش، استعداد و فراگردهای شناختی (تاثیر این عوامل در آموزش)

۵- عوامل موجود در آموزش و تاثیر آن در فراگرد یادگیری (مانند طول پاراگراف خصوصیات محتوا کتابهای درسی و....)

۶- سنجش نتایج یادگیری و فراگرد آموزش و تاثیر نحوه و نوع سنجش نتایج یادگیری بر فراگرد آموزش)

۷- نظریه های آموزش

- ۸- نظریه‌های یادگیری و انگیزش
- نظریه شرطی سازی رفتار پاسخگر
- نظریه شرطی سازی رفتار کنشگر
- نظریه یادگیری گشتالت
- نظریه یادگیری معنی‌دار
- نظریه جزپردازی یادگیری
- نظریه یادگیری اجتماعی
- انگیزش و یادگیری
- آموزش به کمک روشهای تغییر رفتار
- روش آموزش مفاهیم و اصول
- روش آموزش حل مسئله و آفرینندگی
- روش آموزش برای یادگیری در حد تسلط
- آموزش برنامه‌ای.

مبانی و اصول نظری تکنولوژی آموزشی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روانشناسی تربیتی

هدف: آشنائی دانشجویان با آخرین مباحثه مطروحه در اصول و مبانی نظری رشته تکنولوژی آموزشی

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

- ۱- کلیات: تعریف: تاریخچه
- ۲- الگوهای آموزشی: نقش الگوها، خصوصیات الگوها، انواع الگوها
- ۳- سنجش نیازها، تعریف، روش ها، نقش سنجش نیازها در آموزش
- ۴- تحلیل موضوع: انواع موضوعات آموزشی، روشهای عملی تحلیل موضوع
- ۵- طراحی آموزشی: تعریف، تاریخچه، نقش هدفها در طراحی آموزشی، الگوهای آموزشی.
- ۶- انتخاب رساله آموزشی: تعریف رسانه، تعریف وسایل آموزشی، تفاوت رسانهها و وسایل آموزشی اصول انتخاب رسانهها.
- ۷- راهبردهای یادگیری: تعریف، انواع، شرح هریک از راهبردها.
- ۸- ارزشیابی: تعریف، الگوهای ارزشیابی، معرفی یک الگوی ارزشیابی به تفصیل.

طراحی آموزشی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری-عملی

پیشنیاز: مبانی و اصول نظری تکنولوژی آموزشی

هدف: آشناسدن دانشجویان با الگوهای مختلف طراحی آموزشی و بکارگیری عملی یکی از الگوها

سرفصل دروس:

- تاریخچه طراحی آموزشی

- تعریف طراحی آموزشی

- ارتباط آن با نظام آموزشی و تکنولوژی آموزشی

- ارتباط آن با برنامه ریزی درسی و آموزشی

- دیدگاههای موجود در طراحی آموزشی

- ضروری بر الگوهای طراحی آموزشی- هدف (نتایج) روشها شرایط

هدف ها	}	بررسی نیاز
		هدفهای آموزشی
		تجزیه و تحلیل وظایف
روش ها	}	اندازه گیری عملکرد فراگیر
		انتخاب استراتژی آموزشی
		انتخاب موارد رسانهها

اجرا

ارزشیابی تکوینی

- ارزشیابی نهائی

- تجدیدنظر

- بررسی کتب فارسی در زمینه شیوه های تدریس

- کلیات روشها و فنون تدریس

- برنامه جدید ابتدائی

- فن معلمی

- تفکر منطقی

- بررسی کتب لاتین در زمینه شیوه تدریس
- به سوی یک تمثوری آموزش
- الگوهای تدریس
- آموزش در دوره متوسطه
- راهنمای تخصصی معلم
- آموزش راهبردی با استراتژیک و یادگیری
- ابعاد تفکر، چهار چوبی برای برنامه درسی و آموزش
- طرح جدید آموزش
- آموزش
- مفهوم تعلیم و تربیت
- هدفهای تربیتی
- مفهوم یادگیری
- تفکریا تحقیق، محور شیوه اساسی آموزش

برنامه نویسی کامپیوتری برای آموزشی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: مقدمات کامپیوتر

هدف: برنامه نویسی به زبان Basic برای اهداف آموزشی، درک مفاهیم برنامه نویسی
آشنائی با نوع عملیات و کاربرد برنامه نویسی، مشخص نمودن وضعیت های خاص،
عملیات پیشرفته تمرینات متعدد با مثالهای مشخص

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

مقدمه

- ۱- تاریخچه و سیر تحول کامپیوتر
- کامپیوتر بزرگ، مینی کامپیوتر، انواع مایکرو کامپیوترها و کاربرد در نهاد امرتعلیم و تربیت
- شناخت اجزاء میکرو کامپیوترها و نوع وظایف هر قسمت
CBI . CmI CAI
- ۲- زبانهای برنامه نویسی
- آشنائی با زبانهای مختلف مانند: بیسیک - فراترن و پاسکال
- تعریف و کاربرد هر یک، مثالهای عملی انجام شده در هر مورد
- تاکید بر برنامه نویسی به زبان بیسیک با مثالهای عملی
- ۳- مفاهیم اساسی (به زبان بیسیک)
- چگونگی تغییرات کمی، نوع عملیات، تصمیم گیری، مراحل گردش کار، نوشتن برنامه، کنترل
برنامه با مثالهای عملی مبنای جداسازی، چگونگی طبقه بندی اجزای یک سیستم، آشنائی
بانحوه ورود اطلاعات و دسترسی به آنها، کدگذاری، نمایه ها، خروجی.
- فرایند ایجاد فایل - دست یابی به اطلاعات، تنظیم اطلاعات، انتخاب و جداسازی، تداخل و
حفظ نمودن اطلاعات
- منطق کاربردی کامپیوتر

۴- برنامه نویسی به زبان Basic

- واژه‌ها و مراحل انجام کار، اقدامات اساسی و شروع برنامه نویسی
- حدا ولیه وجدنهایی برنامه، عملیات ریاضی
- تولید برنامه شاخه‌ای و غیر شاخه‌ای
- شیوه گسترش، تداوم، چرخش، خلاصه نمودن و همانندسازی
- عملیات واسطه‌ای، کاربردن علامات

فلسفه و آراء تربیتی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: کلیات فلسفه

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با نظریات تربیتی فیلسوفان مختلف و تحلیل و نقد آنها

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

الف -

۱- مقدمه: مفهوم فلسفه، مفهوم تعلیم و تربیت، رابطه فلسفه با تعلیم و تربیت

۲- ایده آلیسم و تعلیم و تربیت

۳- پراگماتیسم و تعلیم و تربیت

۴- فلسفه تجدید بنی اجتماعی و تعلیم و تربیت

۵- اگسیستانسیالیسم و تعلیم و تربیت

۶- فلسفه تحلیلی و تعلیم و تربیت

ب -

۱- معرفت شناسی آرمان گرا و تربیت (ایده آلیسم)

۲- معرفت شناسی واقع گرا و تربیت (رنالیسم)

۳- معرفت شناسی عمل گرا و تربیت (پراگماتیسم)

۴- معرفت شناسی مکتب تحلیلی

ج - ۱- ارزش و ایده آلیسم

۲- ارزش و رنالیسم

۳- ارزش و پراگماتیسم

۴- ارزش و فلسفه تحلیلی

د - نظریات تربیتی معاصر

۱- پایدارگرائی - نقد بر پایدارگرائی

۲- پیشرفت گرائی - نقد بر پیشرفت گرائی

۳- بنیان گرائی

۴- نظریه‌بازسازی- نقد بر نظریه‌بازسازی

ه- مبارزه طلبی فلسفه وجود

۱- تدریس و یادگیری

۲- منطق و تحلیل

۳- منطق در تدریس

۴- مفهوم تدریس

۵- مفهوم تساوی

اصول تهیه برنامه‌های آموزشی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری و عملی

پیشنیاز: ندارد

هدف: دانشجویان با اصول تهیه برنامه‌های آموزشی به‌عنوان یک تهیه‌کننده از دیدگاه نظری و عملی آشنا شود.

سرفصل دروس: (۱۷ ساعت نظری + ۳۴ ساعت عملی)

نقش تکنولوژی در آموزش به‌مشابه تهیه‌کننده برنامه‌های آموزشی:

- تهیه‌کنندگی برنامه‌های آموزشی دیداری:

- تلویزیون

- فیلم

- ویدئو

- رسانه‌های دیداری ساکن

- تهیه‌کنندگی برنامه‌های آموزشی شنیداری:

- نوار صوتی

- رادیو

- تهیه‌کنندگی برنامه‌های آموزشی-نوشتاری:

- کتاب

- جزوه

طراحی مراکز یادگیری

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: در آخرین نیمسال تحصیلی دوره ارائه شود.

هدف: آشنائی دانشجویان با برنامه ریزی و طراحی یک مکان آموزشی از حیث فضا، تجهیزات و خدمات

سرفصل دروس (۲۴ ساعت)

الف- عوامل موثر در برنامه ریزی و طراحی مراکز یادگیری:

۱- اهداف مرکز:

۱-۱- تعیین اهداف مرکز یادگیری

۲-۱- انواع فضاهای آموزشی (کلاس درس، آزمایشگاه، کارگاه، استودیو و غیره)

۲- جامعه استفاده کننده از مرکز یادگیری:

۱-۲- تعیین ویژگیهای جامعه استفاده کننده از مراکز بر اساس سن - معلومات، محدودیت ها

و معلولیت های فیزیکی و ذهنی

۲-۲- مشخص کردن افراد استفاده کننده از حیث تعداد

۳- تجهیزات و وسایل مرکز یادگیری:

۱-۳- تعیین نوع و ویژگیهای تجهیزات و وسایل مرکز یادگیری

۲-۳- تعیین تعداد تجهیزات و وسایل

۳-۳- نحوه استقرار تجهیزات و وسایل

۴-۳- نحوه نصب تجهیزات و وسایل

۴- امکان و محدودیت ها:

۱-۴- تعیین بودجه و چگونگی اختصاص آن به بخش های مختلف مرکز یادگیری

۱-۴- بررسی امکانات موجود و پیش بینی و تشخیص سایر امکانات برون سازمانی و درون سازمانی

۳-۴- بررسی محدودیت ها و موانع

۵- نیروی انسانی:

۱-۵- تعیین نوع تخصص نیروی انسانی برای بخش های مختلف مرکز یادگیری

۳-۵- تعداد نیروی انسانی برای هر بخش

ب- برنامه ریزی ساختمانی یا معماری:

۱- تعیین نوع ساختمان براساس ویژگیهای محلی از نوع آب و هوا، خاک، رطوبت و غیره

۲- تعیین زیربنا و ظرفیت فضا براساس نیازها و تعداد افراد استفاده کننده از مرکز

۳- پیش بینی وسایل ایمنی از قبیل زلزله، سیل، آتش سوزی

۴- پیش بینی تجهیزات فنی و تاسیساتی از قبیل تهویه، فاضلاب، عایق کاری صوتی و حرارتی،

تاسیسات الکتریکی و غیره

۵- پیش بینی امکانات ارتباطی بین واحدهای مختلف مرکز

۶- بررسی چگونگی استفاده از حداقل فضا جهت حداکثر بهره برداری

ج- تکالیف:

پروژه - طراحی یک مرکز یادگیری بطور انفرادی یا گروهی

ملاحظات: علاوه بر مدرس مسئول، در موارد ضروری از متخصصان مختلف موضوعی برای آموزش

قسمتهای مربوطه استفاده شود.

تولید برنامه‌های کامپیوتری آموزشی CAI

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری - عملی

پیشنیاز: برنامه‌نویسی کامپیوتری برای آموزشی

هدف: توانا ساختن دانشجویان در ساختن و کاربرد برنامه‌های کامپیوتری و تهیه یک برنامه

نمونه

سرفصل دروس (۲۴ ساعت نظری ۲۴ ساعت عملی)

۱- انواع برنامه‌های تولیدی - انجام تمرین

Basic Tutorial

- آموزشی تعریف، انواع، کاربرد مثال عملی

- صنعتی تعریف، انواع، کاربرد مثال عملی

- تجارتي و محاسباتي، انواع، کاربرد مثال عملی

۲- کاربرد آموزشی

- برنامه‌نویسی برای:

- موضوعات درس

- تصحیح اوراق، تحلیل نمرات

- پرونده فراگیر و خدمات دیگر و حقوق و....)

۳- طراحی یک برنامه آموزشی:

- زبان بیسیک

- چرایی کاربرد آن

- کاربرد برنامه‌نویسی

- عملیات بسیک

۴- شروع برنامه منویسی :

- برنامه های متعدد

- انجام عملیات ریاضی

- تولید برنامه کنترلی

- انجام عملیات واسطه ای

- کنترل برنامه

عملیات علامات ، عملیات جزئی، وظایف خاص

- کسب اطلاعات پیشرفته با کاربرد علامات

- تکنیک های پیشرفته

- فرایند تولید یک برنامه

- مثال های موردی (پروژه)

۵- برنامه منویسی براساس نوع عمل :

- عواحل وواژها

- مروری برانواع محاسبات ریاضی (عملیات مربوط به نوع وظایف برنامه)

- فلوجارت (شروع انجام عملیات ، گردش کار، تصمیم گیری، پایان)

- به عقب برگشتن وجستجوی اطلاعات

- شکستن دسته بندی های جدید ایجاد نمودن، تبدیل ها وکدگذاری، افزایش اطلاعات

- عملیات مربوط به کنترل یک برنامه، عملیات واسطه ای

- نظام های تولید برنامه

- تمرینات ساده و عملی

۶- نرم افزارها :

- سیستم های نرم افزاری

- سیستم عامل

- زبان برنامه

CAI . CMZ . CBI

- کاربرد نرم افزارها

۷. تمرین های عملی مربوط به هر قسمت

۸. تکنیکهای پیشرفته برنامهنویسی

مثالهای عملی

سمینار تکنولوژی آموزشی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: کلیه دروس اصلی و تخصصی ترمهای اول الی سوم

هدف: آشنائی دانشجویان با آخرین یافته‌های مربوط به تکنولوژی آموزشی، مسایل و مشکلات نظام آموزشی کشور در رابطه با تکنولوژی آموزشی، توانا ساختن آنان در ارائه راه‌حل‌ها و نوآوری‌ها.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت):

انتخاب سرفصل دروس و مطالب مورد استفاده در این درس با توجه به شرایط و مقتضیات زمانی و مکانی و غیره به استاد درس محول می‌گردد.

فصل چهارم

فهرست منابع و مآخذ دروس دوره

۱- آذرننگ ، عبدالحسین ، شبکه برای انتقال دانش فنی و حرفه‌ای . تهران : دبیرخانه شورای عالی

هماهنگی آموزش فنی و حرفه‌ای کشور ، ۱۳۶۳

۲- آرمزی ، جمیزو ، دال ، نورمن . پژوهشی درباره کاربرد تکنولوژی آموزشی .

ترجمه : ناصر موفقیان ، تهران : مرکز تکنولوژی آموزشی موسسه انتشارات فرانکلین ، ۱۳۵۳

۳- احدیان ، محمد . مقدمات تکنولوژی آموزشی . تهران : شرکت بین‌المللی نشر و تبلیغ بشری ،

۱۳۷۲

۴- اندرسن ، جانتان (و دیگران) . گسترش کاربرد کامپیوتر در آموزش و پرورش . ترجمه :

داود حسین نسب ، مشهد : آستان قدس رضوی ، ۱۳۷۲

۵- احدیان ، محمد . وسایل کمک آموزشی . تهران : وزارت آموزش و پرورش ، ۱۳۶۴

۶- احدیان ، محمد . تهیه و کاربرد مواد و وسایل آموزشی . تهران : دانشگاه پیام نور (زیر چاپ)

۷- احدیان ، محمد . اصول و مقدمات تکنولوژی آموزشی . تهران : شرکت بین‌المللی نشر و تبلیغ

بشری ۱۳۷۵

- ۱- بولا، ه. س، ارزیابی آموزشی و کاربرد آن در سواد آموزشی تابعی. ترجمه: عباس بازرگان، تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۲
- ۲- بخشی، لطف علی. آشنائی با کامپیوتر و داده پردازی. تهران: جهاد دانشگاهی، ۱۳۶۷
- ۳- پرومند سرکیه، فیروزه (دیگران). پژوهشهای نوین اطلاع رسانی. تهران: سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، ۱۳۷۱
- ۴- بلو م، بنیامین ساموئل. ویژگیهای آدمی و یادگیری آموزشی. ترجمه: علی اکبر سیف، تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۳
- ۵- ملوم بنیامین ساموئل. طبقه بندی هدفهای پرورشی. ترجمه: علی اکبر سیف و خدیجه علی آبادی، تهران: انتشارات رشد، ۱۳۶۸.

۱- پروتد؛ محمدحسن. مقدمات برنامه‌ریزی آموزشی و درسی. تهران: انتشارات صحیفه، ۱۳۶۹
آپویشه، لویی. به سوی آموزشی شفیداری- دیداری، ترجمه: پیروزسیار، تهران: انتشارات سروش،

۱۳۶۶

- ۱- تقی پورظیهر، علی، مقدمه‌ای بر برنامه‌ریزی آموزشی و درسی، تهران: انتشارات آگاه، ۱۳۷۰
- ۲- تقی‌زاده، محمد، مجموعه‌ای از تکنیک‌های سمعی و بصری، تبریز: اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی، ۱۳۶۳

- ۲- رشیدپور ، ابراهیم . ارتباط و تکنولوژی آموزشی. تهران، ۱۳۵۵
- ۳- رشیدپور ، ابراهیم . تلویزیون و آموزش . تهران ، ۱۳۴۷
- ۴- رادیو تلویزیون ملی ایران (سابق) آشنائی با دوربین عکاسی
- ۵- روسن و بیشون . روش تفکر سیستمی ترجمه: امیرحسین جهاننگلو ، تهران : انتشارات پیشبرد، ۱۳۷۰

ژ-

۱- ژان کازنو. جامعه شناسی وسایل ارتباط جمعی. ترجمه: باقر ساروخانی و منوچهر محسنی،

تهران: انتشارات اطلاعات، ۱۳۷۰

۲- ژاک، موسو، پیرتیل هاروت. راهنمای صوت و تصویر ترجمه: هوشیار و رزم آرا، تهران:

انتشارات پیمان نو، ۱۳۶۳

ص -

- ۱- صفوی، امان الله (وهمکاران)، کلیات روشها و فنون تدریس - تهران: شرکت چاپ و نشر کتاب، ۱۳۶۴
- ۲- صفوی، حسن، تکنولوژی آموزشی (برگزیندهای کوتاه) - تهران: موسسه تحقیقات و برنامه ریزی علمی و آموزشی، ۱۳۵۲

ض -

۱

ط -

ظ -

- ۱- ظهیری، جواد. ارتباطات و رسانه‌های ارتباط جمعی. تهران: دانشکده صدا و سیما، ۱۳۶۲

ع -

- ۱- علی‌آبادی، خدیجه. مقدمات تکنولوژی آموزشی. تهران: دانشگاه پیام نور، ۱۳۷۲
- ۲- علاقه بند، علی. اصول مدیریت آموزشی. تهران: دانشگاه پیام نور، ۱۳۶۹
- ۳- علی، میرمحمد. آموزش فنی: بررسی پاره‌ای از جنبه‌ها به بهبود کیفیت ترجمه: عبدالحسین نفیسی، تهران: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، انتشارات مدرسه، ۱۳۷۰

ف -

۱- فامیل ذوقی، اکرم ، گرافیک در تکنولوژی آموزشی ، مدرسه عالی تلویزیون و سینما (سابق) ،

۱۳۵۶

۲- فرزانه مهدی ، فسن عکاسی . انتشارات امیرکبیر ، ۱۳۶۲

۳- فردانش هاشم . هیانی نظری تکنولوژی آموزشی . تهران : انتشارات سمت ، ۱۳۷۲

۴- فریسار ، اکبر . رخشان ، فریدون . ناتوانی‌های یادگیری . تبریز : انتشارات نیما ، ۱۳۶۷

۵- فریره ، پائولو . آموزش در جریان پیشرفت . ترجمه : احدبیرشک ، تهران : انتشارات

خوارزمی ، ۱۳۶۳

۶- فی‌فی‌فگر ، آندریاس . تکنیک عکاسی ترجمه : نصرالله کسرائیان ، تهران : انتشارات

شباهنگ ، ۱۳۶۱

۷- فردانش ، هاشم . راهبردها و فنون طراحی آموزش تهران : انتشارات سمت ، (زیر چاپ)

ق -

۱- قائم مقامی ، فرهنگ . مقدمه‌ای بر جامعه شناسی وسایل ارتباط جمعی . تهران : سازمان نشر

فرهنگ انسانی ، ۱۳۵۵

ک -

۱- کارنگی، دیل . آئین سخنرانی . ترجمه : مهرداد مهبوبین، انتشارات اسکندری

گ -

۱- گانیه، رابرت ام . تکنولوژی و فرایند یادگیری ترجمه : دفتر تحقیقات و برنامه ریزی آموزش و درسی ، ۱۳۶۳

ل -

۱- لاول ، برنارد حافظه و یادگیری . ترجمه : علامرضا اجدی، تهران: انتشارات ققنوس ، ۱۳۶۶
۲- لطفی پور، خسرو- ذوقن ، شهناز، کاربرد مواد آموزشی . تهران: انتشارات مدرسه ، ۱۳۶۱
۳- لانگران بیل . مقدمه ای بر ترمیم و آموزش مداوم . ترجمه : لیلی ایمن (آهی) ، تهران:
کمیته ملی پیکار با بیسوادی (سابق) ، ۱۳۵۲

- ۱- محسنیان‌زاد، مهدی. ارتباط‌شناسی: ارتباطات انسانی (میان‌فردی، گروهی، جمعی) تهران: انتشارات سروش، ۱۳۶۹
- ۲- مقدم، بدری. کاربرد روانشناسی در آموزشگاه. تهران: انتشارات صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۶۴
- ۳- ملون مارتیز، انریک. تلویزیون در خانواده و جامعه نو. ترجمه: صدرالدین الهی، تهران: دانشکده علوم ارتباطات اجتماعی، ۱۳۵۵
- ۴- موفقیان، ناصر. چندگزارش در زمینه تکنولوژی آموزشی، تهران: انتشارات فرانکلین، ۱۳۵۲
- ۵- می‌گر، رابرت. تدارک هدفهای آموزشی. ترجمه: بهرام‌زنگنه و محمدحسین شمشیری، تهران: دانشگاه آزاد ایران (سابق)، ۱۳۵۵
- ۶- میلرسون، جerald تکنیک‌نورپردازی در تلویزیون و سینما ترجمه: حمیداحمدی لاری و فوادنجف زاده، تهران: انتشارات صداوسیما جمهوری اسلامی، ۱۳۶۹
- ۷- میلرسون، جerald، فن‌نامه‌سازی تلویزیون، ترجمه و تدوین: مهدی رحیمیان، تهران: انتشارات سروش، ۱۳۶۷
- ۸- مهجوز، سیامک رضا. کاربرد کامپیوتر در آموزش و پرورش، دانشگاه بوریحان بیرونی (سابق)
- ۹- ممیز، مرتضی. طرح تزئینی و نقشه‌کشی، تهران: سازمان‌کتابهای درسی ایران، ۱۳۵۴
- ۱۰- مهجوز، سیامک رضا، چگونه کودکانی سرآمد داشته باشیم، شیراز: انتشارات راهگشا، چاپ سوم، ۱۳۷۳
- ۱۱- مهجوز، سیامک رضا. روانشناسی بازی. شیراز: انتشارات راهگشا، چاپ سوم، ۱۳۷۳

ن -

- ۱- نعمتی، سیدهاشم. مقدمات تکنولوژی آموزشی. مشهد: آستان قدس رضوی
- ۲- نوازه، ژرژ، کارونی، ژافاپل. روانشناسی ارزشیابی تشخیصی. ترجمه: حمزه گنجی، تهران: انتشارات اطلاعات، ۱۳۶۴
- ۳- نامی، غلامحسین. اصول ارتباطات بصری. تهران: سازمان کتابهای درسی ایران
- ۴- نامی، غلامحسین. مبانی هنرهای تجسمی، تهران: انتشارات توس، ۱۳۷۱
- ۵- نوروزیان، مریونس. تکنولوژی آموزشی. تهران: سازمان پژوهش و برنامه ریزی درسی (زیر چاپ)

و -

- ۱- وزیر مقدم، محسن. شیوه طراحی. تهران: انتشارات سروش، ۱۳۶۲
- ۲- وزیر مقدم، محسن. طراحی. تهران: سازمان کتابهای درسی ایران، ۱۳۵۴
- ۳- والاس، جرالدد. مکالقلین، جمیز ناتوانی های یادگیری. ترجمه تقی منشی طوسی، مشهد: آستان قدس رضوی، ۱۳۷۵

هـ -

- ۱- هراتی، محمد مهدی، تهیه مصادوک کارافزارهای آموزشی "مجموعه مقالات"، تهران: انتشارات مدرسه، ۱۳۶۹
- ۲- همایون پور، پرویز، تکنولوژی در خدمت آموزش و پرورش جهان سوم، تهران: موسسه تحقیقات و برنامه ریزی علمی و آموزشی، ۱۳۵۲
- ۳- هنگاک، آلن، برنامه ریزی تلویزیون آموزشی، ترجمه: محبوبه مهاجر، تهران: انتشارات سروش، ۱۳۶۸
- ۴- هویرمان، آ.ام، تجربه و نوآوری در نظام های آموزشی ترجمه: م. محقق، تهران: انتشارات فرانسیس، ۱۳۵۴

ی

- ۱- یغما، عادل، وسایل کمک آموزشی تهران: دفتر تحقیقات و برنامه ریزی آموزشی و درسی، ۱۳۶۴
- ۲- یغما، عادل، طراحی آموزشی تهران: انتشارات مدرسه
- ۳- یغما، خلخالی، هرمزی، فن معلمی تهران: دفتر تحقیقات و برنامه ریزی آموزشی و درسی

ج

ح

- ۱- جیب پور، پرویز تکنولوژی طراحی و نقاشی. تهران: انتشارات دنیا، ۱۳۶۴
- ۲- حمصی، فرروس، عطایی، شهین دخت. تکنولوژی آموزشی. تهران: انتشارات امیرکبیر

۱۳۷۱

ح

د

- ۱- دیویس (ودیگران) طراحی سیستم یادگیری ترجمه: جعفر نجفی زند، تهران: انتشارات دنیا، ۱۳۶۳

- ۲- دوتران، پیشرفت مدارس در پیرتوتحول روشهای آموزش و پرورش. ترجمه: محمد منصور، تهران: انتشارات رشد.

- ۳- داندیس ادونیس. مبادی مواد بصری ترجمه: مسعود سپهر، انتشارات سروش، ۱۳۷۱

- ۴- دیویس، آرکی. مدیریت یادگیری، ترجمه: داریوش نوروزی و محمد حسن امیر تیموری، شیراز: انتشارات راهگشا، ۱۳۷۳

ر

- ۱- رشیدپوره، ابراهیم. آموزش سمعی و بصری. تهران: ۱۳۴۸ (دو جلد)

س -

- ۱- سیف ، علی اکبر، روانشناسی پرورشی. تهران: انتشارات آگاه ، ۱۳۶۳
- ۲- سیف ، علی اکبر. اندازه گیری و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی. تهران: انتشارات آگاه ، ۱۳۶۵

ش-

- ۱- شریعتمداری، علی- تفکر منطقی . تهران: انتشارات چاپخش
- ۲- شریعتمداری، علی، اصول و فلسفه تعلیم و تربیت . تهران: انتشارات چاپخش تهران:
- ۳- شریعتمداری ، علی ،چندمبحث اساسی در برنامه ریزی درسی. انتشارات سمت
- ۴- شریعتمداری، علی. رسالت تربیتی و علمی مراکز آموزشی. تهران: انتشارات سمت ۱۳۷۴
- ۵- شریعتمداری، علی، روانشناسی تربیتی. تهران انتشارات چاپخش
- ۶- شعاری نژاد ، علی اکبر، روانشناسی یادگیری
- ۷- شعاری نژاد ، علی اکبر، ادبیات کودکان . تهران : انتشارات اطلاعات ، ۱۳۷۰
- ۸- شعبانی، حسن ،مهارتهای آموزشی و پژوهشی تهران: انتشارات سمت ، ۱۳۷۰
- ۹- شاکری ، فاطمه، - - - مهارتهای کاربردی در تدریس ،مشهد: جهاد دانشگاهی ، ۱۳۶۶
- ۱۰- شوثر- تهیه آزمونهای پیشرفت تحصیلی، ترجمه : حمزه گنجی تهران : ۱۳۵۸
- ۱۱- شولر، تکنولوژی آموزشی : مفاهیم ، کاربرد. ترجمه : ایرج اعتماد شیراز: انتشارات راهگشا، ۱۳۷۳

جمهوری اسلامی ایران
دانشگاه فرهنگستان آموزش عالی

بشماره

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۳/۴۶۴۲

دستورالعمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند بر اساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی دو سسه ذی ربط و با رعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
  - ۳-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
  - ۳-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدها در دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۳۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
  - ۳-۳: آن دسته از دانشجویانی که در شمول بند ۳-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:
    - الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجوی، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشد، پذیرفته می‌شود.
    - ب: در سبانی که در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان در سبها را قبلاً گذرانده است، بر اساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارند.
    - ج: گذراندن در سبانی از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن دروس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.
    - د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی فنی پیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کلیه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳ در مورد دستورالعمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا چاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمایید به واحدهای مجری ابلاغ نمایند.

سید محمد کاظم نائینی

مدیر ای عالی برنامه ریزی

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۲

شماره ۲۳/۳۶۴۹

پیوست

بیت‌المال

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

حداقل و حداکثر واحدهای درسی در مقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۲/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۲/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری روی برنامه‌های آموزشی، حذف، دروس ناموفق و واحدهای غیر ضرور و انجام شاخه‌ها در بعضی از رشته‌های تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد این مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو می‌گردد.

۱- دوره‌های کارشناسی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد
۲- دوره‌های کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشته‌های مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳- دوره‌های کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد

۴- دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختصای به پایان نامه دارد).

۵- دوره‌های کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶- دوره‌های دکتری Ph. D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۲۰ واحد می‌تواند اختصاص به رساله داشته باشد).

در این صورت:

الف: گروه‌های برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامه‌های مصوب رشته‌های مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضرور، سقف واحدها را در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقلیل واحدها و برنامه‌های جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۲-۷۳ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۲ نیز می‌توانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند، در این صورت تطبیق واحدها و دروس با برنامه‌های جدید حسب مورد برعهده شورای آموزشی گروه یا کمیته‌های تحمولات تکمیلی مؤسسه ذیربط است.

رای صادره در جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی در خصوص تقلیل واحدهای درسی در مقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به برهان اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد رضا شعی کلیپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سیده حکمتاظم نائینی

مدیر شورای عالی برنامه ریزی

۲۱۹